

Zijn activiteiten in de Oostendse Handelskamer (1)

Het economisch leven van onze badstad, van 1880 tot aan W.O.I. - de periode waarover het hier hoofdzakelijk gaat - komt op levendige wijze tot uiting in de bedrijvigheid van de Oostendse Handelskamer en wel concreet in het "Bulletin mensuel" van dat organisme. Het is wel eens interessant na te gaan welke nuchtere problemen in onze stad tijdens de zgn. "Belle Epoque" aan de orde waren.

Mijn kennis van wat hier volgt heb ik bijna uitsluitend gehaald uit die maandelijksse rapporten waarvan onze Stadsbibliotheek een uitgebreide maar niet volledige (de jaarboeken 1884 en 1914 ontbreken) verzameling bezit.

Die "Association commerciale, maritime et industrielle de l'arrondissement d'Ostende" - de officiële benaming van de vereniging - was opnieuw georganiseerd op de statutaire vergaderingen van 16 en 30 november 1880. Ieder lid van de Handelskamer koos zijn afdeling maar mocht lid zijn van de andere secties. In het begin waren er 5 nl. 1. Handel en Transport - 2. Scheepvaart - 3. Nijverheid - 4. Zeevisserij - 5. Badseizoen. In 1882 werd sectie "Landbouw" in het leven geroepen en in 1886 werd "Scheepvaart" met "Nijverheid" versmolten en waren er dus 5 secties, een toestand die duurde tot 1911, het jaar dat de sectie "Expéditeurs" werd opgericht.

De kamer, bestuurd door een "Collège permanent", bestaande uit een voorzitter, vice-voorzitter, secretaris en alle voorzitters en secretarissen van de verschillende secties, hield in principe elkemaand een vergadering waartoe alle leden uitgenodigd waren. In de praktijk schonmelde het aantal bijeenkomsten van dat bestuurscollege tussen 5 en 13. Bovendien was er minstens één keer per jaar (bij voorkeur in januari of februari) een algemene vergadering voorzien. Alle secties - die op onregelmatige tijdstippen bijeenkwamen - moesten jaarlijks bij het "Collège permanent" verslag uitbrengen over hun werking. Wat lang niet altijd gebeurde. De sectie "Badseizoen" b.v. bleef daarin vaak in gebreke. Het lidmaatschap van de kamer bedroeg 15 fr per jaar. Het ledenaantal van de vereniging klom, met ups en downs, van 82 in 1880 tot 161 in 1913. In 1920 waren er nog 132.

August Stracké (=A.S.), die sinds 31 mei 1876 het Hôtel d'Allemagne (het ge-
wezen Hôtel des Bains) in de Kaaistraat (eerst nr. 24, in 1892 nr. 22) exploitteerde, trad toe tot de Oostendse Handelskamer op 15 maart 1881. Hij werd lid van de sectie "Saison des Bains" ook genoemd "Intérêts balnéaires" - waar-
bij uiteraard vele hoteliers, die immers van het badseizoen moesten leven, zich aansloten, o.a. Ch. Mann (Hôtel de France), Oscar en Juvenal Thoma (Hôtel de la Plage), Léon Thoma (Océan), Ch. Deschepper (Couronne), J. Elleboudt (Fontaine), A. Declerck (Kursaal et Beau Site). De sectie, begonnen in 1880 met 20 leden, telde er in 1913 : 52.

In 1893 was A.S., als "Importateur d'huîtres et homards", later als "négociant en h. et h.", ook lid van de secties Handel en Transport (1) en van Zeevisserij (3). In 1899 bovendien van de sectie Nijverheid (2) en tenslotte van 1901 af ook lid van afdeling Landbouw (5), dus van de 5 secties.

In 1880 was Ch. Janssens (de latere burgemeester) voorzitter van de kamer en Aug. Van Imschoot, secretaris. Van de sectie "Saisons des Bains" was dat respectievelijk Ch. Mertian (Hôtel Mertian) en D. Verhaeghe-Baele (Hôtel de la Marine, Oostende en Hôtel de la Plage, Middelkerke).

Over de activiteiten van A.S. - vooral zijn tegenwoordigheid op de vergaderingen en zijn mondelinge tussenkomsten - geven de "Bulletins" ongelijke inlichtingen. Eerst in 1887 worden de aanwezige leden gesignaleerd zodat we niet kunnen uitmaken in welke mate A.S. de vergaderingen van 1881 tot 1885 heeft bijgewoond.

Daar ik mij beperk tot het optreden van A.S., wordt de bedrijvigheid van de Handelskamer hier slechts ten dele weerspiegeld. Voor de duidelijkheid ga ik stipt chronologisch te werk en noteer telkens de zitting van het Collège permanent (=C.P.) van de Assemblée générale (=A.G.) of van de sectie "Intérêts balnéaires". Toespraken of mondelinge tussenkomsten van A.S. worden samengevat.

Terloops vermeld ik dat in het Hôtel d'Allemagne soms het banket gehouden werd na de algemene vergadering van de Handelskamer. Dat was o.m. het geval op 18.01.1883, op 8.02.1885, op 29.01.1888 en op 4.02.1900. Ook voor andere feestelijke gelegenheden werd het hotel van A.S. gebruikt.

1885

Op 29 juli van dat jaar achterhalen we - in de rapporten - het eerste optreden van A.S. Hij behoort nl. tot de 8 afgevaardigden van de Oostendse Handelskamer die, geleid door voorzitter Ch. Janssens (burgemeester sinds 30.05.1882) en A. Liebaert, secretaris, ontvangen worden door minister de Moreau (Openbare Werken) en die hem spreken over de gebrekkige haveninstallaties in Oostende.

1886

C.P. 13 februari 1886 - Ongunstige berichten over België

Tijdens die zitting stelt A.S. de vergadering in kennis van verscheidene Duitse kranten met negatieve artikelen over ons land. Het zijn berichten van correspondenten, zegt A.S., die het niet nauw nemen met de waarheid en vooral sensationeel nieuws verspreiden. In het belang van Oostende moeten die beweringen weerlegd worden. Het badseizoen nadert en de vreemdelingen moeten kost wat kost weten dat er in België rust heerst.

Opmerking

Die ongunstige berichten, vaag gehouden, steunden op feiten. Zij doelden ongetwijfeld op de spanningen toen in het land onder de zich moeizaam emanciperende arbeiders. In hun lange strijd voor betere arbeidsvoorwaarden, hogere lonen en algemeen stemrecht kwam het in de jaren '80 (in 1885 werd de "Belgische Werkliedenpartij" gesticht) herhaaldelijk tot stakingen en onlusten.

C.P. 23 november 1886 - Pakketbotengids. Audiëntie bij Vandenpeereboom

De voorzitter (Ch. Janssens, burgemeester) bedankt A.S. voor de Pakketbotengids ("guide relatif au service postal entre Ostende-Douvres") die hij aan de kamer geschonken heeft. Hierbij volgende toelichting.

Kort tevoren had A.S. een exemplaar daarvan aan de Oostendse Gemeenteraad overgemaakt. In de raadszitting van 16 november 1886 had burgemeester Janssens zijn dank daarvoor uitgesproken. Die gids, zei hij, ten behoeve van de reizigers die van Oostende naar Dover reizen samengesteld, met het doel Oostende als badstad te doen kennen, zou in Duitsland, gratis op 40.000 exemplaren verspreid worden. De auteur nam zich voor ook een Engelse uitgave te publiceren. Om de belangrijke dienst die A.S. hiermee aan Oostende bewees, vroeg de burgemeester een motie van dankbetuiging te stemmen aan het adres van A.S., wat met algemeenheid van stemmen gebeurde.

Opmerking

Die gids (waarvan de stadsbibliotheek geen exemplaar bezit) zal wel een Franse (en wellicht verkorte) versie geweest zijn van de "Reise-Führer ..." (met uitgebreide inlichtingen over Oostende) die A.S. in januari 1887 publiceerde als Gratis-Ausgabe, in een oplage van 40.000 exemplaren die hij aan de treinreizigers uitdeelde. (Zie mijn bijdrage : A. Stracké (2) in De Plate, 11e jg., nr. 2, februari 1982, p. 15-16).

+ Audiëntie bij minister Vandenpeereboom

Tijdens diezelfde zitting van het C.P. (23.11.86) wordt A.S. met Aug. Laroye (voorzitter van de sectie Handel en Transport) door het C.P. als afgevaardigde aangeduid voor een audiëntie bij de minister van Spoorwegen, J. Vandenpeereboom.

Het verslag daarvan vinden we p. 242-243 van het jaarboek. Op 24.11.86 trekt A.S. met A. Laroye naar Brussel waar ze aan de minister voorgesteld worden door Louis Carbon, volksvertegenwoordiger voor Oostende. In naam van de Oostendse en de Brugse handelskamers pleit A. Laroye voor een trein van 8 u. uit Oostende naar Gent. Daaraan zouden volgende voordelen verbonden zijn : hij zou pas, na de eerste postbedeling in onze stad, vertrekken en betere aansluitingen geven in Gent, o.a. naar Kortrijk en Brussel.

1887-1888-1889

In die jaren schijnt A.S. ten opzichte van de Handelskamer weinig ijver te betonen. Vindt de energieke en ondernemende man de vergaderingen van het C.P. niet belangrijk genoeg en tijdrovend ? Op de 29 bijeenkomsten van het C.P. is hij slechts 3 keer aanwezig.

Terloops herinner ik eraan dat A.S. op 31 augustus 1889 tot Belg genaturaliseerd werd.

1890

A.S. laat zich (voorlopig) wat meer zien op de vergaderingen van het C.P. : 5 keer op 11.

C.P. 10 april 1890 - Weer op audiëntie bij minister Vandenpeereboom

Tijdens die zitting deelt de voorzitter (nu A. Van Imschoot) mee dat hij met Laroye en A. Stracké naar Brussel geweest is (dat was op 9 april dat jaar) om de minister te spreken over de verschillende maatregelen die moeten genomen worden voor het aanstaande seizoen, vooral op het gebied van de publiciteit met grote affiches, in Engeland.

(De keuze van Laroye en Stracké zal wel bepaald geweest zijn door de audiëntie van 24.11.1886 - cf. supra).

C.P. 12 juni 1890 - Reisgoedcontrole

In verband met de reisgoedcontrole aan de Franse grens (Menen), beweert A.S. dat er bevelen gegeven zijn om voor de internationale treinen, van 1 juli af, dat onderzoek te doen in Oostende. Voorzitter Van Imschoot meent dat A.S. zich vergist, ten minste wat de Franse treinen betreft.

Als Oscar Thoma opmerkt dat in 1889 de reizigers soms toekwamen zonder reisgoed, antwoordt A.S. dat de directie van de Spoorwegen maatregelen heeft getroffen om dat in de toekomst te vermijden.

1891 - 1895

Die jaren vormen voor A.S. wel een dieptepunt wat het bijwonen van de vergaderingen betreft. Hij moet door drukke bezigheden in beslag zijn genomen want tot en met 1895 gaat hij maar 2 keer naar een algemene vergadering en woont één enkele van de 45 bijeenkomsten van het C.P. bij.

1896

Dat jaar spijbelt A.S. wat minder want hij is aanwezig op 5 van de 9 vergaderingen van het C.P.

C.P. 26 november 1896 - Publiciteit

De voortreffelijke secretaris, Alb. Bouchery, verklaart dat het publiciteitscomité 24.000 fr. in kas heeft, een geringe som, die moet dienen voor algemene publiciteit en niet voor de expo van Brussel (1907). De Handelskamer moet een speciale subsidie vragen aan de stad.

A.S. beaamt die woorden en meent dat er ook een beroep moet gedaan worden op de Oostendse handelaars.

C.P. 22 december 1896 - Reisgoedcontrole

Weer wordt er geklaagd over de tijdrovende reisgoedcontrole in Menen. A.S. merkt hierbij op dat de Franse families die onze kust bezoeken, heel tevreden zijn over de nieuwe maatregelen.

1897-1898

Het eerste Jaar weer geringe activiteit van A.S. : op 7 vergaderingen - waaronder 5 van het C.P. - is hij slechts 2 keer aanwezig. Het jaar daarop toont hij wat meer ijver : 3 van de 6 zittingen van het C.P. woont hij bij.

C.P. 20 maart 1889 - Expo in Bergen (Noorwegen)

De voorzitter, Van Imschoot, wijst op het belang van de internationale visvangstexpo in Bergen (Noorwegen).

A.S. haakt daarop in en verklaart dat de Belgische regering daartoe een comité heeft samengesteld en dat verscheidene Oostendenaars in Bergen zullen exposeren.

G. BILLIET

(wordt voortgezet)

OOSTENDSE BLAASPIJPMMAATSCHAPPIJEN

Ary SLEEKs vermeld in een van zijn werken (1) het bestaan van een Oostendse Blaaspijpmmaatschappij. Het gaat over de VLAAMSE BLAZERSGILDE, die haar lokaal had in het BOLDERSHOF, Fortuinstraat 14, op het Hazegras. De laatste hoofdman, was volgens Ary Sleeks, de heer CORNELIS, een marmerbewerker, die bijna een halve eeuw op de Zuidlaan (Alfons Pieterslaan) gewoond heeft. Verder vermeld hij als bestuursleden de heren BLOMME, in zijn tijd een gekend loodgieter op het Hazegras, Arthur BONNEL en Edward DEMAN, een schrijnwerker en een meubelmaker uit de Fortuinstraat.

J.B. DREESEN

(1) OUDE OOSTENDSE AFSPANNINGEN ? DANSZALEN EN CAFE-CHANTANTS door Ary Sleeks.
Zie blz. 35 tot blz. 38 HET BOLDERSHOF.